

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВництва та
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

101 «Екологія»

Білгород-Дністровський, 2024

Робоча програма дисципліни «Економічна теорія» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 101 «Екологія»

Розробник: Колаковська Світлана Пилипівна, викладач економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін
Протокол № 1 від 29.08.2024 року
Голова циклової комісії С. Степова /Світлана СТЕПОВА/

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу
природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року
Голова методичної ради М. Д. Зайченко М.Д. Зайченко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньокваліфікаційний рівень, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 2	Компонент освітньої програми Цикл професійної підготовки	Вибіркова	
Модулів: 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		1	
Загальна кількість годин: 60	Спеціальність: 101 «Екологія»	Семестр	
	Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	2	
		Лекційні заняття:	
		20 год.	
		Семінарські заняття	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		26 год.	
		Індивідуальні заняття:	
		Вид контролю: диференційований залік (2-й семестр)	
		денна	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни »Економічна теорія» є формування в здобувачів освіти глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрутовані рішення з приводу економічних проблем, пов’язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завданням навчальної дисципліни «Економічна теорія» на сучасному етапі є пізнання економічної науки, її предмету, методів і функцій, аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем, характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідної економіки, розкриття закономірностей суспільного відтворення, шляхи вирішення загально цивілізованих проблем людства.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення основ економічної політики суб’єктів ринкового господарства, закономірності економічного розвитку суспільства, методи та способи ефективного господарювання.

Міждисциплінарні зв’язки: «Математика»

Набуті здобувачами освіти компетенції згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Екологія»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК2. Здатність використовувати знання математичних, соціально-економічних наук, нормативно-правової бази у професійній діяльності.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі навчальних закладів можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1 Загальні основи економічного розвитку.

Тема 1. Вступ. Предмет і методи економічної теорії

Зародження, еволюція та етапи становлення економічної теорії. Політично економічні напрями, школи і течії. Економічна теорія в системі наук.

Предмет економічної теорії. Трактування дисципліни політичної економії різними школами. Економічна теорія як наука про виробничі відносини у взаємодії з продуктивними силами. Метод політекономії. Загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних процесів. Функції політекономії: теоретико-пізнавальна, практична, методологічна, виховна.

Практичне заняття

Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси.

Сутність потреб і особливості їх розвитку. Потреби як спонукальний мотив економічної діяльності людей. Класифікація економічних потреб та їх структура. Закон зростання потреб та механізм його дії. Безмежність потреб. Обмеженість ресурсів. Роль виробництва в задоволенні економічних потреб суспільства. Потреби і споживання. Основні тенденції формування сучасної структури суспільних потреб. Економічні інтереси та їх класифікація.

Тема 2. Суспільне виробництво

Зміст виробництва та його складові елементи. Виробництво як процес суспільної праці. Фази суспільного виробництва. Процес виробництва як взаємодія продуктивних сил та виробничих відносин. Продуктивні сили суспільства, їх суть, система і структура. Людина як основний елемент продуктивних сил. Показники розвитку продуктивних сил. Виробничі відносини, їх суть, система і структура. Взаємодія продуктивних сил і виробничих відносин. Структура суспільного виробництва. матеріальне і нематеріальне виробництво. Виробнича і соціальна інфраструктура, їх суть.

Практичне заняття .

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, команда і змішана економічна системи. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік. Економічні реформи в Україні.

Практичне заняття .

Відносини власності в економічному житті суспільства

Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Тема 3. Форми організації суспільного виробництва

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні мажі. Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва. Товар і його властивості. Теорії вартості та їх різновиди. Закон вартості, його сутність і функції.

Тема 4. Сутність і еволюція грошей

Походження, суть і функції грошей. Грошовий обіг і його закони. Грошова система. Грошова реформа в Україні.

Практичне заняття

Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції. Суть ціни та її функцій. Методи ціноутворення.

МОДУЛЬ №2

Тема 5. Ринок і механізм його функціонування.

Сутність ринку, його риси та структура. Ринковий механізм та його основні елементи. Моделі ринкової економіки.

Поняття ринкової інфраструктури та її основні елементи. Біржі та їх місце в ринковій економіці. Банки та банківська система України. Ринок цінних паперів.

Тема 6. Підприємництво і підприємство(фірма) в ринковій економіці

Суть підприємництва, його роль у ринковій економіці. Види та форми підприємницької діяльності. Функції підприємництва. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Formи та види підприємств. Кругообіг і оборот капіталу(фондів) як процес індивідуального відтворення. Структура капіталу (фондів). Суть витрат виробництва.

Практичне заняття

Класифікація витрат виробництва в ринковій економіці. Собівартість продукції: суть, види, структура та шляхи зниження. Прибуток як економічна категорія розвинутого товарного виробництва. Сутність і теорії прибутку.

Тема 7. Особливості підприємництва в аграрному секторі

Аграрне виробництво-особлива сфера вкладення капіталу. Особливості сільськогосподарського виробництва. Аграрні відносини та їх структура. Різноманітні форми господарювання в АПК України.

Державна підтримка аграрної сфери та аграрних перетворень. Земельна рента та її форми. Рентні відносини. Абсолютна земельна рента. Ціна землі.

Тема 8. Доходи населення

Суть доходів населення, їх види та джерела формування. Заробітна плата-основна форма доходів населення. Formи і системи зарплати. Номінальна та реальна заробітна плата. Соціальні програми як джерело формування сімейних доходів. Сімейний бюджет. Економічна сутність домогосподарств та їх функцій.

Практичне заняття

Доходи домогосподарств та їх розподіл. Витрати на споживання та заощадження домогосподарств. Фактори добропуту населення. Домогосподарства і держава.

Тема 9. Фінансово-кредитна система

Суть, функції та структура фінансів. Структура та джерела формування фінансів. Державний бюджет-провідна ланка фінансів. Доходи і видатки бюджету. Бюджетний дефіцит і шляхи його подолання. Місцеві бюджети. Податки: суть, функції та види. Необхідність, суть та джерела кредиту. Форми та функції кредиту, принципи кредитування. Кредитні засоби та механізм їх використання. Позичковий відсоток, його суть, функції.

Тема 10. Державне регулювання ринкової економіки

Суть, необхідність та еволюція державного регулювання економіки. Сучасні моделі державного регулювання економіки. Основні форми та методи державного регулювання ринкової економіки. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання. Недоліки та переваги державного регулювання.

Кейнсіанська і неокласична моделі державного регулювання економіки. Бюджетна, податкова, кредитно-грошова політика держави. Планування, прогнозування і програмування розвитку народного господарства. Соціальна політика держави. Антиінфляційна економічна політика держави.

Практичне заняття

Закономірності формування та сутність світового господарства.

Об'єктивні передумови виникнення світового господарства. Розвиток світового ринку. Міжнародний поділ праці. Інтернаціоналізація господарського життя. Світове господарство та закономірності його розвитку. Структура сучасного світового господарства.

Система міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Сутність і форми міжнародного руху капіталу.

Об'єктивні основи зовнішньоекономічних зв'язків України. Шляхи інтеграції України до світової економіки.

Міжнародні валютно-фінансові відносини України. Економічна сутність глобалізації. Сучасні тенденції та проблеми глобалізації. Глобальні проблеми, їх сутність, види, сфери дії, динаміка, характер формування і тенденції розвитку

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економічна теорія»

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		L	P		C.p	
Модуль 1.						
1. Вступ. Предмет і методи економічної теорії. Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука	6	2	2	2		
2. Суспільне виробництво	9	2	4	3		
3.Форми організації суспільного виробництва	4	2		2		
4. Сутність і еволюція грошей	6	2	2	2		
<i>Разом за модулем 1</i>	25	8	8	9		
Модуль 2.						
5.Ринок і механізм його функціонування	5	2		3		
6. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці	7	2	2	3		
7.Особливості підприємництва в аграрному секторі	5	2		3		
8. Доходи населення	6	2	2	2		
9. Фінансово-кредитна система	5	2		3		
10.Державне регулювання ринкової економіки	7	2	2	3		
<i>Разом за модулем 2</i>	35	12	6	17		
Всього	60	20	14	26		

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно- перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовую **пояснення**.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю**.

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожну тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЕКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання –
диференційований залік – 2-й семестр 1-го року навчання (денна форма)

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 2-й семестр 1-го року навчання (денна форма)

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЕКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЕКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЕКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно		Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2		Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
5. Методичні вказівки до практичних занять.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет -джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Конституція України: офіц. Текст (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28червня 1996 р. із змінами:станом на1січня 2011р.). К.: Мін-во Юстиції України, 2011. 124с.
2. Закон України “Про зайнятість населення”,1березня1991 р.- ВР.
3. Закон України “Про банки і банківську діяльність”, 20 березня 1991 р. – ВР.
4. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія.К.:Знання,2014.–710с.
5. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: підручник. К: Вища школа, 2016.503с.
6. Економічна теорія:підручник/За ред. В.М.Тарасевича. Київ:Центр навчальної літератури, 2016.784с.
7. Економічна теорія: підручник (В.Д. Лагутін., Ю.М.Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. Ред. В.Д. Лагутіна.- Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017.-608с.
8. Основи економічноїтеорії. (текст): навч. посіб. (А.У.Уразов, I.B.Cayx, O.I. Вікарчук –К.: «Центр учебової літератури», 2017. 312с.
9. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: навч. посіб. 3-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2016. 684с.
10. Мочерний С.В.,УстенкоO.A.Основи економічної теорії: навч. посібник. 4-тевид., стер. К.: Академія, 2016. 502с.
11. О.Захарченко, М.Барановська,Основи економічної теорії. «Центр навчальної літератури» 2019. 264с.
12. Основи економічної теорії (за ред. Предборського В.А. К.: Кондор, 2016.621с.
13. Основи економічної теорії:підручник(за ред.А.А.Чухна.К.:Вища школа, 2015. 606с.
14. Основи економічної теорії: підручник (за заг. Ред. Л.С. Шевченко. Х.: Право, 2016. 448с.

Додаткова

15. Базилевич В.Д. Економічна теорія: політекономія: підручник (В.Д. Базилевич, В.М. Попов. -8-ме вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2012. 702с.
16. Основи економічної теорії:політико економічний аспект.–2-евид./Заред..Г.Н.Климка,В.П.Нестеренка.–К:Вищашкола–Знання,1997.– 743с.
17. Політична економія: Навч. посібник для студ. Вищих навч.закладів /За ред..В.О.Рибалкіна,В.Г.Бодрова.–К:Академвидав,2004.–672с.
18. Самуелсон П.Економіка:Підручник.–Львів:Світ,1993.-495с.
19. Економічна теорія.Політекономія-9-те видання.,доповн.-К.:Знання,2014.-710 с.
20. С.Дзюбик.,О.С.Ривак. Основи економічної теорії.навч.посіб. Знання. 2014. 423с.
21. В.М.Семененко,.Д.І.Коваленко та ін. Економічна теорія: політекономія посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 428с.
22. I.В.Кокорєв. Основи економічної теорії. курс лекцій (I.В. Кокорєв.- Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2017. 220с.
23. А.В.Сірко. Економічна теорія.Політекономія.-К.:Центр навчальної літератури.2019.448с.
24. Чепінога В.Г.Основи економічної теорії:навч.посібник.К.: Видавництво Ліра-К. 2017.240с.

Інтернет ресурси:

1. Верховна Рада України–<http://www.rada.kiev.ua>
 2. Кабінет Міністрів України–<http://www.kmu.gov.ua>
 3. Міністерство економіки України–<http://www.me.gov.ua>
 4. Державна податкова адміністрація–<http://www.sta.gov.ua>
 5. Міністерство фінансів України–<http://www.minfin.gov.ua>
 6. Законодавство України–<http://www.zakon/rada.gov.ua>
 7. Український бизнес-портал–<http://www.ubp.com.ua>
 8. Діловий щотижневик КОНТРАКТИ–<http://www.kontrakty.com.ua>
 9. Інтернет-портал Газети Бізнес–<http://www.business.kiev.ua>
 10. Господарський кодекс України<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436>
- [-15](#)
11. Ел.видання“Ефективна економіка”<http://www.economy.nayka.com.ua/>